

Trypolis

Ten artykuł dotyczy stolicy Libii. Zobacz też: [inne znaczenia tego słowa](#).

Trypolis

طرابلس

Herb

Flaga

Państwo

 [Libia](#)

Gmina

[Trypolis](#)

Populacja (2011)

• liczba ludności

2 220 000^[1]

Nr kierunkowy

+218 21

Kod pocztowy

—

Tablice rejestracyjne

TRP

Położenie na mapie Libii

 32°54'08"N 13°11'09"E (https://tools.wmflabs.org/geohack/geohack.php?language=pl&pagename=Trypolis¶ms=32.902222222222_N_13.185833333333_E_type:city)

Strona internetowa (<https://www.tripoli.info>)

Trypolis (arab. طرابلس, *Ṭarābulus*) – stolica i największe miasto Libii, położone w północno-zachodniej części kraju, w Trypolitanii, nad Morzem Śródziemnym.

Miasto liczy 2,2 mln mieszkańców (2011), podczas gdy w 1973 mieszkało tu ponad 481 tys. osób.

Trypolis to największe miasto kraju, a także główny port i ośrodek przemysłowy. Rozwinęły się tu takie gałęzie przemysłu jak spożywczy, meblarski, włókienniczy, metalowy, gumowy (produkcja opon) i poligraficzny. Znajdują się tu także zakłady odsalania wody morskiej, montownie samochodów i rafineria ropy naftowej. Międzynarodowy port lotniczy ma regularne połączenia z takimi miastami jak Rzym, Tunis, Bengazi, Akra, Kano czy Brazzaville.

Miasto jest siedzibą założonego w 1973 roku uniwersytetu Al-Fatih. Dużą część miasta zajmują tereny archeologiczne.

Geografia

Trypolis jest położony nad Morzem Śródziemnym. Klimat ma typowo śródziemnomorski: gorące, suche lata oraz ciepłe zimy. Opady deszczu są bardzo małe. Częste są fale ekstremalnych upałów w miesiącach letnich (temperatury maksymalne doby przekraczające +40 °C, a niekiedy w okolicach +50 °C).

Zdjęcie satelitarne miasta

Łuk triumfalny Marka Aureliusza

Klimat

Nadmorska promenada Al Kurnish.
Od lewej: 5* Hotel Corinthia, Al Fatah, 5* Hotel JW Marriott (w budowie), kompleks Datelimad, 3* Hotel Bab Al Bahr

Cmentarz chrześcijański w Trypolisie

Średnia temperatura i opady dla Trypolisu

Miesiąc [ukryj]	Sty	Lut	Mar	Kwi	Maj	Cze	Lip	Sie	Wrz	Paź	Lis	Gru	Roczna
Średnie temperatury w dzień [°C]	16.0	17.2	19.5	22.3	24.3	27.5	29.4	29.9	29.4	26.8	22.6	17.9	23,6
Średnie temperatury w nocy [°C]	8.4	9.4	11.3	13.8	16.3	19.7	21.8	22.4	21.6	18.6	14.1	9.8	15,6
Opady [mm]	73	42	24	11	5	1	0	1	10	37	65	94	362
Wilgotność [%]	65	64	64	63	63	62	65	66	67	67	65	66	65
Źródło: wetterkontor.de ^[2] (1961–1990)													

Historia

Starożytność, średniowiecze, czasy nowożytne

Miasto leżące na gruzach starożytnej Oei, zostało nazwane od trzech fenickich portów z VII w. p.n.e. – leżących na wybrzeżu Trypolitanii: Oea, Sabrata i Leptis Magna. Około III w. p.n.e. został stolicą Trypolitanii. Był on ważnym centrum handlowym. W 642-643 n.e. został zdobyty przez Arabów. W latach 1146–1160 przejściowo znajdował się w rękach Normanów z Sycylii.

Jako stolica wilajatu Trypolis (należącego do Imperium Osmańskiego) był ważnym centrum handlowym. Krzyżowały się tu drogi z najróżniejszych osad na Saharze (m.in. z Fazzanu, Ghadamisu i Ghatu).

W latach 1510–1530 miasto okupowali Hiszpanie, następnie, do 1551 joannici, którzy wnieśli wkład do fortyfikowania najstarszej części Trypolisu. W 1551 miasto zostało podbite przez Turków Osmańskich i włączone do Imperium Osmańskiego jako stolica paszalyku – regionu administracyjnego zarządzanego przez paszę. Stało się wtedy ważnym portem dla piratów siejących strach wśród chrześcijan.

W 1714 roku na tron wszedł pasza Ahmed Karamanli, który rozpoczął okres rządów dynastii Karamanli. Miasto było wtedy w zasadzie niezależne od Porty Osmańskiej do 1835 roku, kiedy Stambuł na nowo narzucił kontrolę Trypolisowi. To w tym okresie miasto zaczyna się stopniowo powiększać i powstają obiekty wznoszone poza obrębem murów najstarszej części miasta.

XIX i XX wiek

W XIX wieku nastąpił wielki rozkwit piractwa w tym mieście. Panujący pasza w 1796 roku wystosował żądanie do USA. Chciał, za cenę 83 000 USD zabezpieczyć amerykańską flotę przed atakami ze strony piratów. Stany Zjednoczone nie zgodziły się na taki układ i wysłały wojska do miasta. Wojna trwała do 1803 roku. Amerykanie stracili dużo cennych okrętów wojсковych. Jednak pasza uległ i bez płacenia pieniędzy przez USA trzymał pieczę na bezpieczeństwie ich okrętów handlowych. 3 czerwca 1805 roku kolejny pasza zerwał pokój z USA, żądając 60 000 USD za uwolnienie amerykańskich ludzi. W 1815 Stany Zjednoczone znów okupowały miasto i pasza musiał ulec woli USA.

W latach 1842 i 1844 wybuchały liczne bunt przeciwko Turkom. Kiedy Francja rozpoczęła okupację Tunezji w 1881 Turcy znacznie powiększyli swoje wojska w Trypolisie.

W 1911 roku Włochy pod pretekstem ochrony swoich obywateli mieszkających w Trypolisie wypowiedziały wojnę Turcji i okupowały miasto. 1 października 1911 roku rozegrała się decydująca bitwa włosko-turecka, zakończona zwycięstwem Włochów.

Trypolis był kontrolowany przez Włochy do 1943 roku. Później nastąpiła okupacja brytyjska zakończona w 1951 roku niepodległością Libii.

15 kwietnia 1986 roku siły wojskowe USA zbombardowały miasto, gdyż rząd USA twierdził, że Libia wspiera terroryzm. W 2003 roku ONZ zniosła sankcje nałożone na Libię. Przyczyniło się to do wzrostu gospodarczego miasta i rozwoju portu.

Zabytki

Liczne są zabytki z okresu rzymskiego. Do najbardziej znanych należy łuk triumfalny Marka Aureliusza. Ważnymi zabytkami są położone w najstarszej części miasta liczne meczety: An-Naka مسجد الناقة z XVII w., uważany za najstarszy w Trypolisie, Karamanli مسجد قرمانلي (XVIII w.), Gurdzi مسجد قرجي poł. XIX w.), czyli meczet Gruzina, ponieważ jego fundator pochodził z Gruzji. Na uwagę zasługuje cytadela, zwana As-saraj al-hamra (arab. "pałac czerwony" السراي الحمراء, nazwana zapewne od koloru tynku) przy Placu Zielonym (As-saha al-chadra الساحة الخضراء), w której obecnie mieści się muzeum historii i historii naturalnej. Na uwagę zasługują także pozostałości domów, świątyni i murów obronnych.

Religia w Trypolisie

Oprócz zdecydowanej większości muzułmanów w mieście istnieją również małe grupy chrześcijan.

Chrześcijaństwo w Trypolisie

W dzielnicy Ad-Dahra الضهرة, niedaleko centrum miasta, mieści się niewielki kościół rzymskokatolicki, pod wezwaniem św. Franciszka, w którym nabożeństwa odbywają się dla katolików wszystkich obrządków, po angielsku, włosku i arabsku. W parafii tej posługę duszpasterską odprawiają franciszkanie, których obecność w Trypolisie datuje się od co najmniej początku XVII w.; początkowo działali jako duszpasterze wśród jeńców chrześcijańskich, następnie wśród imigrantów z Włoch i Malty. Okazała katedra rzymskokatolicka przy *Placu Algierskim* w centrum Trypolisu, przypominająca okres kolonizacji włoskiej, obecnie służy za meczeta. Jedyny biskup obsługuje społeczność włoską.

W Trypolisie istnieje również kilka małych wspólnot chrześcijańskich, składających się głównie lub wyłącznie z obcokrajowców. Koptyjski Kościół Ortodoksyjny jest największym i najbardziej historycznym chrześcijańskim kościołem w Libii, obsługuje egipskich Koptów. Ma jeden kościół w Trypolisie (kościół św. Marka). Istnieją również małe wspólnoty prawosławne (Serbski Kościół Prawosławny, Rosyjski Kościół Prawosławny i małe grupy grekokatolików).

Wspólnoty anglikańskie, składające się głównie z afrykańskich imigrantów w Trypolisie, jako część anglikańskiej diecezji Egiptu. W stolicy jest jeden zbor. Działa tu mała grupa zielonoświątkowców w jednym z dwóch libijskich zborów. W Trypolisie działa także jedyny w Libii kościół baptystyczny.

Świadkowie Jehowy w mieście są obecni od 1950 roku; obecnie prowadzą obecnie działalność nielegalnie, a spotkania religijne odbywają się w mieszkaniach prywatnych. Ich liczba wynosi kilkadziesiąt osób, w tym wielu obcokrajowców, w jednym stołecznym zborze.

Buddyzm w Trypolisie

Trypolis posiada największą liczbę buddystów ze wszystkich krajów Afryki Północnej. Jednakże nie istnieją tu żadne ich świątynie. Grupa ta składa się z zagranicznych pracowników ze Sri Lanki, Korei i Chin.

Ludzie związani z Trypolisem

Miasta partnerskie

- Algier, Algieria
- Sarajewo, Bośnia i Hercegowina (Od 1976 r.)
- Belgrad, Serbia
- Belo Horizonte, Brazylia (Od 2003 r.)
- Madryt, Hiszpania

Przypisy

1. <http://www.spiegel.de/flash/flash-25431.html>
2. Das Klima in Tripolis (<https://www.wetterkontor.de/de/klima/klima2.asp?land=LY&stat=62010>) - [wetterkontor.de](http://www.wetterkontor.de)

Linki zewnętrzne

- Informacje o Trypolisie (<https://web.archive.org/web/20050621083559/http://www.lexicorient.com/libya/tripoli.htm>). [lexicorient.com](http://www.lexicorient.com). [zarchiwizowane z [tego adresu \(http://www.lexicorient.com/libya/tripoli.htm\)](http://www.lexicorient.com/libya/tripoli.htm) (2005-06-21)].
- Informacje o mieście i zdjęcia (<http://www.caravanserai-tours.com/tripoli.htm>)

Źródło: „<https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Trypolis&oldid=79917228>”